

grajsko poslopje ter se po Mačji stezi in Rebri spustili do Starega trga, prečkali Ljubljano na Šuštarškem mostu ter se ustavili na Bregu. V prenovljeni hiši Breg 10, v kateri je nekoč živel tudi Ivan Tavčar, smo si ogledali originalni kamen (kladu) za ugašanje bakel (slika 3), ki so ga uporabljali nosači (tudi iz Krakovega). Ker je bila to naša zadnja točka, smo se odpravili proti dvorani Zemljepisnega muzeja in tako zaključili geografski dan.

Primož Gašperič

Mednarodna delavnica ISCAR

Tolmin in Čadrg, 7.–8. 9. 2017

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je skupaj z Mednarodnim znanstvenim komitejem za raziskovanje Alp (ISCAR) 7. in 8. septembra 2017 organiziral in izvedel mednarodno delavnico z naslovom Raziskovanje alpskih pokrajin kot potencialnih sistemov kmetijske dediščine in njihov prispevek k človeški blaginji (*Exploring Alpine Landscapes as Potential Agricultural Heritage Systems and Their Contribution to Human Wellbeing*).

Namen delavnice je bil raziskati alpske pokrajine, ki so pomembne z vidika kmetijske dediščine ter opredeliti tiste, ki izpolnjujejo kriterije in bi jih bilo treba vključiti na mednarodni seznam Svetovno pomembnih sistemov kmetijske dediščine. V ta namen je treba razjasniti zgodovinsko razsežnost tovrstne dediščine. Poleg obstoječih tradicionalnih proizvodnih sistemov se je delavnica usmerila tudi v reaktivacijo nekdanjih tradicionalnih praks in skupno obnovo tradicionalnih pokrajinskih elementov. Prizadevali smo si prepoznati in primerjati druge dobre prakse v Alpah, ki so podobni naselju Čadrg in preučevati njihov prispevek k človeški blaginji.

Osrednja tema delavnice so bile kmetijske pokrajine v Alpah. Zato smo organizatorji, kot osrednjo točko srečanja izbrali naselje Tolmin, ki je minulo leto prejelo naziv »Alpsko mesto leta 2016«
ter

PRIMOŽ GAŠPERIČ

Slika 1: Spremljanje predavanj tretjega tematskega sklopa.

PRIMOŽ GAŠPERIČ

Slika 2: Delo po skupinah.

SPELA LEDNEK LOZJEI

Slika 3: Skupinska slika udeležencev delavnice ISCAR v Čadrgu.

naselje Čadrg v Triglavskem narodnem parku. Pred pol stoletja je bilo to gorsko naselje na robu umiranja zaradi slabe cestne povezave z dolino. Danes služi kot primer uspešne revitalizacije oddaljene gorske skupnosti in njegove blagovne znamke kot ekološke, kmetijske in turistične destinacije.

Delavnica je bila tematsko organizirana v treh delih. Prvi dan smo imeli kabinetni in predstavitveni del v Hotelu Dvorec v Tolminu. Po registraciji udeležencev so nas nagovorili Thomas Scheurer, direktor ISCAR-ja, Mimi Urbanc, pomočnica direktorja ZRC SAZU in župan občine Tolmin Uroš Brežan. Prvi tematski sklop se je nanašal na posebne vrste kmetijske proizvodnje v Alpah v luči razvoja pokrajine. Uvodno vabljen predavanje je imel Matthias Bürgi iz Švicarskega zveznega inštituta za gozdne, snežne in pokrajinske raziskave, ki je osvetlil vlogo kmetijske proizvodnje pri preobrazbi pokrajine. Sledile so predstavitve udeležencev iz Slovenije, Švice in Italije ter splošna razprava. Po kosilu je sledil drugi tematski sklop z naslovom Alpske kmetijske pokrajine in glavne vrste kmetijskih proizvodnih sistemov. Kot drugi vabljeni predavatelj je nastopil Mauro Agnoletti iz Univerze v Firencah, ki je vodja znanstvenega odbora Svetovno pomembnih sistemov kmetijske dediščine (*Globally Important Agriculture Heritage Systems – GIAHS*). Izpostavil je kriterije za izbor GIAHS pokrajin in potenciale alpskih pokrajin pri vključevanju na omenjeni seznam. Ponovno so sledile predstavitve udeležencev iz Italije, Slovenije in Švice. Ob koncu je sledila razprava, ki jo je vodil Mauro Agnoletti.

Drugi dan delavnice je bil namenjen ogledu terena in tretjemu tematskemu sklopu z naslovom Priročnosti za valorizacijo kulturnih pokrajin, znotraj katerega smo razpravljali tudi o potencialnih rezultatih (slika 1). Po zajtrku smo se z manjšim avtobusom odpeljali po ozki, a razgledni cesti v naselje Čadrg. Širša okolica naselja je bila eno od pilotnih območij temeljnega raziskovalnega projekta Kulturna pokrajina v precepu med javnim dobrim, zasebnimi interesi in politikami. Zaradi opravljenega terenskega dela v sklopu omenjenega projekta in posledično doberga poznavanja širše okolice, smo želeli udeležencem delavnice predstaviti primer dobre prakse vitalne kmetijske kulturne pokrajine v Alpah. Domačin Ludvik Janež nam je predstavil zgodovino, življenje in posebnosti Čadrga. Po okrepcilu smo delo začeli s predavanjem sodelavke inštituta Mateje Šmid Hribar. Sledilo je predavanje predstavnika Svetovno pomembnih sistemov kmetijske dediščine (GIAHS) Hiroyuki Ona ter predavanje o kmetijskih kulturnih pokrajinah znotraj UNESCO Engelberta Ruossa. Predstavitveni sklop smo zaključili s predstavitvijo kulturnih teras v Sloveniji. Ob koncu tretjega tematskega sklopa se je delo odvijalo v treh skupinah (slika 2), glavni namen pa je bil iskanje bodočega sodelovanja med ISCAR-jem in Geografskim inštitutom Antona Melika ZRC SAZU oziroma mrežo organizacij, ki so sodelovale na delavnici. V popoldanskih urah smo se vrnili v Tolmin ter se poslovili v upanju, da v prihodnje nadaljujemo zastavljeno delo ter medsebojno povezovanje na raziskovalni in projektni ravni.

Primož Gašperič

Tretji sestanek v okviru projekta MEDFEST Spoleto, Italija, 8.–9. 11. 2017

V začetku novembra je v starodavnem umbrijskem mestu Spoleto potekal tretji sestanek v okviru projekta MEDFEST – *Mediterranean culinary heritage experiences: how to create sustainable tourist destinations* (Sredozemska kulinarično dediščinska izkušnja: kako ustvariti trajnostno turistično destinacijo). Gostitelj sestanka je bilo Podoželsko razvojno združenje (*Associazione Sviluppo Rurale*), ki v projektu sodeluje kot eden izmed sedmih partnerjev.

Dvodnevni sestanek je bil namenjen pregledu doslej opravljenega dela, predvsem v okviru prvih treh delovnih paketov. Poročilo o delu v prvem delovnem paketu je predstavila vodja projekta Nika Razpotnik Visković (GIAM ZRC SAZU), sledila je predstavitev Antonie Dušman in Igorja Jurčiča (AZRRI) v okviru drugega delovnega paketa, ki je povezan s komunikacijo, na koncu pa je sledila še predstavitev aktivnosti v tretjem delovnem paketu. Mateja Šmid Hribar (GIAM ZRC SAZU) ter Julien Frayssignes in Alice Dardelet (PURPAN) so predstavili izdelane kriterije za ocenjevanje kulinaričnih izkušenj, Joan Ribas (UB) pa je predstavil delovno različico spletnega zemljevida, ki bo eden od končnih